

Biblioteksplan för Nyköpings kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2018-06-12

Gäller från och med 2018-07-01

Rum för det öppna samhället

Biblioteksplan för Nyköpings kommun 2018-2022

Inledning

Att kunna använda ett bibliotek är en rättighet i Sverige. De allmänna biblioteken är till för alla. Detta fastställs i *Bibliotekslagen*.¹ I *Skollagen*² fastställs att alla elever ska ha tillgång till skolbibliotek. Denna plan beskriver Nyköpings kommuns ansvar och målsättning med de egna biblioteken. Förutom lagarna knyter planen an till lokalt övergripande mål formulerade i *Vision 2030*³ och *Kulturpolitisk policy för Nyköpings kommun*.⁴ De internationella manifesten för folkbibliotek och skolbibliotek upprättade av Unesco⁵ samt FN:s konvention om barnets rättigheter⁶ beaktas också.

Biblioteksplanen ersätter styrdokumenterna *Riktlinjer för Nyköpings stadsbibliotek*⁷ och *Riktlinjer för kulturpedagogiskt arbete*⁸ (delen om skolbibliotek) framtagna inom Kultur- och Fritidsnämnden (KFN) respektive Barn- och utbildningsnämnden (BUN). Detta är således ett politiskt beslutat styrdokument som sätter mål för kommunens bibliotek fram till och med 2022. Här beskrivs hur verksamheten i dess helhet ska bedrivas beträffande organisation, målstyrning, genomförande och uppföljning. Verksamhetschefer och medarbetare utformar det konkreta uppdraget utifrån planen, det aktuella behovet och de yrkesmässiga övervägandena samt i dialog med användarna. Målen för biblioteken anges i den årliga verksamhetsplanen där sedan konkreta aktiviteter fastställs. Aktiviteterna följs upp i verksamhetsberättelsen.

Syfte

Biblioteksplanens syfte är att uppfylla den enskildes och samhällets behov av en biblioteksverksamhet och att arbetet sker i strategisk samverkan mellan olika verksamheter. Syftet är också att sätta ramar för den kommunalt drivna biblioteksverksamheten i linje med lagar och lokalt utvecklingsbehov.

Övergripande nationella mål

Bibliotekslagen slår fast att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. I sammanhanget är det viktigt att påpeka att skolbiblioteken utgör en del av det allmänna biblioteksväsendet.⁹ Biblioteken ska också främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

¹ SFS 2013:801

² SFS 2010:800

³ Nyköpings kommun, *Vision 2030*

⁴ Dnr KFN12/129

⁵ Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest

⁶ FN:s konvention om barnets rättigheter

⁷ Dnr KFN12/62

⁸ Dnr BUN13/67

⁹ Skolverkets juridiska vägledning, *Mer om skolbibliotek*, juni 2015

Utbudet av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. Information via digitala kanaler fortsätter att öka vilket gör att folkbibliotekets uppdrag att minska den digitala klyftan fortsatt är aktuell. Detta gör biblioteken till en viktig resurs i den demokratiska processen, inte minst för barns och ungas utveckling till självständiga, kritiskt tänkande medborgare. Genom att biblioteken är öppna och kravlösa rum där människor kan möta kultur, kunskap och andra människor bidrar verksamheten till kommunens övergripande mål om social sammanhållning.

Skolbiblioteksverksamhet kan spela en stor roll i barns och ungas utveckling av språk, kunskap och identitet. Skolbibliotekariers huvudsakliga uppdrag är att verka för att elever uppnår kravnivåerna enligt gällande läroplan. De stimulerar intresse för läsning och litteratur, tillgodoser behov av material för utbildningen och undervisar i informationssökning och källkritik. Detta sker på bredden i samverkan med pedagogerna i undervisningen men också i enskilda möten med elever. Skollagen slår fast att eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.¹⁰ En likvärdig biblioteksverksamhet för alla barn och unga i kommunens förskolor och skolor kan bidra till kommunens övergripande mål om social sammanhållning.

Genom de allmänna biblioteken kan samhället stödja studerande på olika nivåer och därmed bidra till samhällets och individens behov av det livslånga lärandet. Detta genom allmän tillgänglighet till litteratur, internet och studieplatser samt vägledning i informationssökning.

En viktig grund för den kommunala biblioteksverksamheten är kompetent och serviceinriktad personal som vägleder professionellt och ser till att mediebestånd svarar mot de behov som finns och borgar för dess kvalitet samt verkar för den utveckling av verksamheten som krävs.

Bibliotekslagen anger att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsvariationer, bland annat genom att erbjuda litteratur för olika behov och förutsättningar. De ska även erbjudas tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information och litteratur. Vidare ska särskild uppmärksamhet ägnas åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Biblioteken kan göra det bland annat genom att erbjuda litteratur på olika språk samt lättläst svenska.

Aktuellt läge

Nyköpings kommuns invånarantal växer stadigt. En del av de nya invånarna har annat modersmål än svenska och biblioteken har anpassat verksamheten för att vara en del i det stöd som kan behövas för att komma in i samhället, som till exempel att lära sig ett nytt språk. Andelen invånare med eftergymnasial utbildning är tydligt lägre i kommunen, 28 procent, än snittet i landet, dryga 33 procent.¹¹ Alltfler behöver således erbjudas biblioteksverksamhet och ytterligare arbete kommer att krävas för att behålla en god kvalitet. Inte minst gäller det den läsfrämjande verksamhet för barn och unga, men också insatser för äldre som behöver personlig hjälp. Folkbiblioteket bidrar också till det allmänna

¹⁰ Skollagen SFS2010:800 2 kap 36§

¹¹ Statistiska centralbyrån, digital tjänst, *Kommuner i siffror*

kulturutbudet. Kulturutbudets bredd och kvalitet har en stor betydelse för hur kommunen upplevs som plats att leva på.¹²

Kommunens olika biblioteksverksamheter

Nedan beskrivs de kommunala biblioteken i Nyköping som berörs av denna plan. Utöver dessa finns bibliotek på Nyköpings folkhögskola, på sjukhuset och i varierande grad på de fristående grundskole- och gymnasieenheterna, vilka inte beskrivs i planen eftersom de inte har ett kommunalt uppdrag.

Stadsbiblioteket – Nyköpings folkbibliotek

Nyköpings stadsbibliotek består av huvudbiblioteket på Culturum, filialen i Stigtomta och en bokbuss. Här finns 26 personer anställda, varav 21 av dem på heltid. Administrativ personal är inräknad och de arbetar även med övrig verksamhet inom Kultur och bibliotek.

I Nyköpings kommun är 35 procent av invånarna aktiva användare av stadsbiblioteket och det lånas 7,6 medier per invånare och år. Båda dessa nyckeltal ligger något över rikssnittet för Sveriges kommuner. Under ett år genomförs uppåt 500 program och aktiviteter varav cirka 75 procent riktar sig till barn och unga.

Verksamheten för barn och unga prioriteras i enlighet med statligt och lokalt uppdrag. Förutom att erbjuda aktiviteter och anpassa medieutbudet och lokalerna för barn i olika åldrar, ges föräldrar stöd i att stimulera barnen med berättelser och läsning. Tack vare samverkan med många skolenheter för årskurs F-6 och förskoleenheter har stadsbibliotekets personal möjlighet att nå en stor del av kommunens barn i sitt läsfrämjande arbete. Det sker regelbundet via bokbussen och vid bokade aktiviteter på skolor/förskolor eller på stadsbiblioteket. Regelbunden samverkan är även etablerad med bland andra Barnkulturcentrum och Landstinget Sörmland.¹³

Med hänvisning till bibliotekslagens andra paragraf om ändamålet, främjar stadsbiblioteket litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning och kulturell verksamhet i övrigt genom att erbjuda varierat programutbud och utställningar. I detta arbete är samarbete med kommunala enheter, studieförbund och andra aktörer i civilsamhället viktigt.

Med ett aktuellt och brett utbud av facklitteratur bidrar stadsbiblioteket till kunskapsförmedling och är en resurs för invånare i såväl eftergymnasial utbildning som i det livslånga lärandet. Möjligheten att lämna inköpsförslag och att utan avgift låna böcker och beställa artiklar från andra bibliotek är en viktig service i detta sammanhang.

Genom den uppsökande verksamheten strävar stadsbiblioteket efter att nå dem som inte kan ta sig till huvudbiblioteket i centrum eller till filialen i Stigtomta. Personer med funktionsnedsättning kan få leverans hem regelbundet och bokbussen besöker många

¹² Höglund, Lars, Biblioteken fortsatt välanvända med höga betyg, *Larmar och gör sig till*, Rapport från SOM-institutet, 2017

¹³ Kulturprogram, Bok-på-recept, BVC-träffar med mera

platser på landsbygden och stadsdelar utanför centrum. Bokbussen har runt 100 hållplatser. De som behöver inlästa talböcker får tillgång till dessa på biblioteken, via post eller genom direktanslutning nedladdning från nationella talboksbiblioteket *Legimus*¹⁴. Inloggningsrättigheter till Legimus delas ut av stadsbiblioteket och av några skolbibliotek. Till det uppsökande arbetet hör också samverkan med personal inom vård och omsorg för att nå människor inom dessa verksamheter.

Digitaliseringen i samhället ökar stadigt. Stadsbiblioteket erbjuder internetanslutning, antingen vid fasta datorer eller via besökarnas egna plattformar. Uppdraget att överbrygga det som kallas den digitala klyftan är fortsatt aktuellt och såväl aktiviteter i samband med nationella kampanjer som enskild handledning genomförs. Utlån av e-böcker och film on-line erbjuds i den mån tillgänglig tjänst passar för biblioteken, både vad gäller utbud och ekonomi. Att administrera sina lån och beställa böcker och andra medier direkt i bibliotekskatalogen är sedan länge en uppskattad digital tjänst.

Nöjdhetsgraden hos stadsbibliotekets besökare är hög.¹⁵ Dock finns ett behov av att anpassa lokalerna på Culturum till dagens och framtidens krav på folkbibliotek och kulturhus. Besökare önskar framför allt ett café i kulturhuset och att bibliotekslokalen ska fungera bättre ljudmässigt. Både barnfamiljer och de som vill samtala ska kunna trivas samtidigt som de studerande och andra som söker en tyst miljö ska få sitt behov tillfredsställt. Detta kan inte sägas vara situationen i dagsläget.

Stigtomta bibliotek stängdes 2016 för att göras om till klassrum när skolan hastigt behövde utrymma sina lokaler. Under planperioden kommer ett bibliotek att öppna igen i den förskola och skola som byggs på orten. Det blir ett kombinerat folk- och skolbibliotek som förut men med högre tillgänglighet då det inrättas en så kallad meröppet-lösning. Det innebär att vuxna låntagare kommer att få tillgång till biblioteket även när det är obemannat.

Campus Nyköpings bibliotek

Campus Nyköpings bibliotek är ett renodlat kursbibliotek och avsett för dem som studerar där. Här finns framförallt kurslitteratur för dem som lär sig svenska. Idag ges service till cirka 600 studerande och 60 pedagoger. I biblioteket erbjuder studie- och yrkesvägledare regelbunden hjälp till de studerande med vägledning i studieval samt ansökningar till studier. På Campus finns studieplatser i lugn miljö.

Nyköpings gymnasiums bibliotek

Biblioteket på Nyköpings gymnasium är en resurs för cirka 1600 elever och 250 anställda. Verksamheten drivs av två bibliotekarier som i samverkan med pedagoger bland annat ger eleverna kunskaper i att söka, bedöma och kritisk granska information. Mediebeståndet är anpassat till olika behov och elever med läsnedsättning har tillgång till Legimus bibliotek. Genom exponering och berättande om litteratur bidrar bibliotekarierna till det läsfrämjande arbetet.

¹⁴ Legimus bibliotek drivs av statliga Myndigheten för tillgängliga medier, MTM.

¹⁵ Snittbetyg nöjdhetsgrad 2016: 8,8 (av 10 möjliga)

Nyköpings högstadiums bibliotek

Nyköpings högstadium är fördelat på två byggnader och så även skolbiblioteket. Två heltidsanställda bibliotekarier driver verksamheten som riktar sig till cirka 1300 elever och 160 anställda. Skolbiblioteket är en integrerad del av den pedagogiska processen där särskilt fokus läggs på läsfrämjande åtgärder, elevernas eget skrivande, informationssökning och källkritik. Mediebeståndet är anpassat till elevers olika behov. Elever med läshinder har möjlighet att via skolbiblioteket få tillgång till MTM:s digitala bibliotek, Legimus.

Skolbibliotek årskurs F-6

Den kommunala grundskolan för årskurs F-6 består av 15 skolenheter med totalt 21 skolbyggnader. Skolbiblioteksverksamheten för eleverna på dessa skolenheter är inte likvärdig. Det finns fackutbildade bibliotekarier anställda i två av rektorsområdena. I övrigt jobbar pedagoger eller annan personal med att sköta skolbiblioteken i varierande omfattning av tjänst. För att ge en bild av situationen beskrivs nedan fem nivåer av skolbiblioteksverksamheten och antal skolbyggnader som bedöms ligga på respektive nivå. Nivå 1 beskriver de mest utvecklade skolbiblioteken.

Nivå 1: Fackutbildad skolbibliotekarie finns på skolenheten och deltar i det pedagogiska arbetet. Biblioteket finns i ett avsett rum med ändamålsenlig möblering. Mediebeståndet är aktuellt och attraktivt. Inköp och gallring sker sporadiskt. Medierna är registrerade i kommunens bibliotekssystem BOOK-IT och därigenom sökbara även i övriga datoriserade bibliotek. Utlåning och annan administration sker i bibliotekssystemets skolmodul FreeLib. Hit hör 2 skolbyggnader, båda för årskurs F-6.

Nivå 2: Personalinsatsen varierar. Biblioteket finns i ett avsett rum med ändamålsenlig möblering. Mediebeståndet är aktuellt och attraktivt. Inköp och gallring sker sporadiskt. Medierna är registrerade i kommunens bibliotekssystem BOOK-IT och därigenom sökbara även i övriga datoriserade bibliotek. Utlåning och annan administration sker i bibliotekssystemets skolmodul FreeLib. Hit hör 3 skolbyggnader, samtliga för årskurs F-6.

På en av skolenheterna inrättas en skolbibliotekarietjänst under innevarande läsår. En skolenhet har personal inom fritidsverksamheten på plats i biblioteket 4 dagar per vecka.

Nivå 3: Personalinsatsen är liten och varierar. Biblioteket finns i ett avsett rum med ändamålsenlig möblering. Mediebeståndet är aktuellt och attraktivt. Inköp och gallring sker sporadiskt. Utlåning och annan administration sker utan digitala hjälpmedel. Hit hör 7 skolbyggnader, 3 för årskurs F-6 och 4 för årskurs F-3.

Nivå 4: Personalinsatsen är liten och varierar. Biblioteket finns i en korridor. Mediebeståndet är tillfredsställande. Inköp och gallring sker sporadiskt. Utlåning och annan administration sker utan digitala hjälpmedel. Hit hör 2 skolbyggnader, båda för årskurs F-6.

Nivå 5: Inget bibliotek finns ordnat. Böcker finns placerade i klassrum och korridor. Mediebeståndet är inte alltid tillfredsställande. Inköp och gallring sker sporadiskt. Utlåning

och annan administration sker utan digitala hjälpmedel.
Hit hör 7 skolbyggnader, 4 för årskurs F-6 och 3 för årskurs F-3.

Förskolorna

Förskolorna har i regel en egen boksamling och ordnad plats för läsning. Samarbete med stadsbiblioteket sker kontinuerligt i form av deponerade minibibliotek, där vårdnadshavare enkelt kan låna hem barnböcker i vardagen, och av bokbussbesök cirka fyra gånger per termin.

Utvecklingsbehov

Stadsbiblioteket

Stadsbiblioteket ska under planperioden verka för en anpassning av lokalerna till dagens behov, för att fortsatt kunna vara ett rum för det öppna samhället och leva upp till bibliotekslagens krav. Inte minst är det av vikt för uppdraget att vara en plats för barn och unga på deras fritid.

Nya biblioteket i Stigtomta öppnar under 2019. Då det är integrerat i nya förskolan och skolan ska samverkan mellan verksamheterna byggas upp på nytt. För invånarna i Stigtomta med omnejd innebär satsningen på meröppet att tillgängligheten till biblioteket ökar avsevärt.

Den nuvarande bokbussen rullar för elfte året och under planperioden behöver projektering och upphandlingsförfarande av en ny bokbuss göras.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteksverksamheten och Kommunstyrelsen för investeringar.

Skolbibliotek för årskurs F – 6

Under planperioden ska alla elever inom årskurs F-6 få tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Skolbiblioteket ska vara en ordnad resurs, ingå i den pedagogiska verksamheten och drivas av personal med adekvat kompetens för uppgifterna. Uppgifterna ska bestå i att verka läsfrämjande och att stärka elevernas digitala kompetens med fokus på informationsfärdigheter och förståelse för informationssökningsprocesser och sociala medier. Utöver det ska skolbiblioteket vägleda och ge eleverna verktyg för att navigera i informationsflödet och hantera sin digitala identitet. Allt för att stärka förmågan att själv kunna söka och utveckla kunskaper.

För en rationell administration och bättre tillgänglighet ska skolbibliotek som ännu inte anslutits till bibliotekssystemet som finns i kommunen, göra så under planperioden. Stadsbiblioteket har systemansvar och är stöd för grundskolan i denna process.

Nyköpings högstaadiums bibliotek

Skolbiblioteket ska fortsätta att vara en integrerad del av den pedagogiska processen och ytterligare utveckla samarbetet med undervisande lärare. Särskilt fokus ligger på att utveckla arbetet med informationssökning och källkritik. En lokal uppföljningsbar verksamhetsplan kommer att tas fram och fungera som en viktig riktlinje i arbetet.

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för grundskolebiblioteken. Rektor har enligt skollagen ett särskilt ansvar för skolans arbetsmiljö, vilket ska ”utformas så att eleverna har tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel”¹⁶.

Nyköpings gymnasiums bibliotek

Under planperioden ska gymnasiebiblioteket samlas till en resurs på Gripenområdet. Den pedagogiska funktionen ska formuleras i en lokal uppföljningsbar handlingsplan, i syfte att tydliggöra och säkerställa bidraget till elevernas måluppfyllelse.

Utbildnings-, arbetsmarknads- och integrationsnämnden ansvarar för gymnasiebiblioteket. Rektor ansvarar för gymnasiets handlingsplaner enligt gällande läroplan för gymnasiet.¹⁷

Campus Nyköpings bibliotek

Campus Nyköpings bibliotek ska fortsatt vara en resurs som kursbibliotek och en plats för studier. Fortsatt stöd av studie- och yrkesvägledare kommer att finnas i biblioteket.

Samverkan

Samtliga berörda bibliotek i kommunal regi ska samverka och genom årlig verksamhetsplanering struktureras det arbetet. Stadsbiblioteket är sammankallande och ansvarar för dokumentation.

Under planperioden ska en övergripande skolbiblioteksplan, gällande förskoleklass till och med gymnasiet, fastställas av representanter för samtliga stadier. Skolbiblioteksplanen ska ligga till grund för det praktiska arbetet och vara ett verktyg för att säkerställa ett gott resursutnyttjande.

Stadsbiblioteket ska fortsatt ha en viktig roll för barn i åldrarna 6-12, även efter att skolbiblioteken på skolenheter för årskurs f-6 bemannats. Inte minst bokbussens regelbundna besök verkar för detta. Bokbussens verksamhet på skolor och förskolor är en effektiv metod för folkbiblioteket att nå många barn. Förskolor och skolor som tar emot bokbussen kan använda besöken i undervisningen men ska också beakta barnens egna intressen och folkbibliotekets syfte med besöket.

¹⁶ Skollagen, SFS 2010:800, kap 2 § 36

¹⁷ SKOLFS 2011:144

Förskolan ska i samverkan med stadsbiblioteket ansvara för att det råder likvärdighet vad gäller tillgång till böcker för de yngsta. Verksamheterna ska fortsätta att underlätta lån av barnböcker för småbarnsföräldrar med så kallade minibibliotek samt i så hög grad som möjligt ordna besök för barnen på bokbussen när den kommer till förskolan.

Stadsbiblioteket har systemansvar för bibliotekssystemet som idag också används på Campus Nyköping, Nyköpings gymnasium, Nyköpings högstadium och fem av skolenheterna för årskurserna f-6. Under planperioden ska samtliga skolor ansluta till systemet och i det arbetet ska stadsbiblioteket bistå med upphandling och installation samt sakkunnigt stöd till skolans personal. Skolorna bär samtliga kostnader från leverantör.

Stadsbibliotekets samverkan med verksamheter inom Division social omsorg ska fortsätta och utvecklas. De här aktuella målgrupperna ska prioriteras i enlighet med bibliotekslagen. Detta ska bland annat ske genom bidrag till och deltagande i personalfortbildning för främjande av kulturaktiviteter inom vård och omsorg. Vårdpersonal ska kunna förmedla information om bibliotekets service *Boken kommer*, genom att bra information om tjänsten har förmedlats och finns till hands. Kulturombud eller motsvarande på äldreboende ska fortsätta ta emot mediedepositioner från stadsbiblioteket för god tillgänglighet.

All personal inom kommunens bibliotek ska kunna ta del av relevant fortbildning, utveckling och erfarenhetsutbyte som Länsbibliotek Sörmland och andra regionala och nationella organisationer erbjuder. De lokala biblioteken ska fortsätta bidra till det allmänna biblioteksväsendet, bland annat genom katalogsamverkan i den nationella biblioteksdatan Libris, och kostnadsfria utlån till andra bibliotek.

Referenser:

Bibliotekslagen, SFS 2013:801

[FN:s konvention om barnets rättigheter](#)

Höglund, Lars, Biblioteken fortsatt välanvända med höga betyg, [Larmar och gör sig till](#), Ulrika Andersson m.fl. (red), Göteborgs universitet, SOM-institutet, 2017,

[Kommuner i siffror. digital resurs. Statistiska centralbyrån](#)

Kulturpolitisk policy för Nyköpings kommun, Dnr KFN12/129

Nyköpings kommun, Riktlinjer för kulturpedagogiskt arbete, Dnr BUN13/67

Nyköpings kommun, Riktlinjer för Nyköpings stadsbibliotek, Dnr KFN12/62

Nyköpings kommun, [Vision 2030](#)

Skollagen, SFS 2010:800

Skolverket, [Mer vägledning om skolbibliotek](#), Skolverkets juridiska vägledning, juni 2015,

Skolverket, [SKOLFS 2011:144](#)

[Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest](#), 2000

Bilaga

Bibliotekslagen, valda delar, SFS 2013:801

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet/.../

Ändamål

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Ansvarsfördelning

3 § Bibliotekshuvudmän är kommunerna, landstingen, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.

1. För folkbibliotek ansvarar kommunerna.

2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, landsting, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800)./.../

Om ett kommunalt eller statligt bibliotek drivs av någon annan än huvudmannen ansvarar huvudmannen för att den som driver biblioteket följer bestämmelserna i denna lag.

Prioriterade grupper

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,

2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och

3. lättläst svenska.

Folkbibliotek

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

9 § På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

Första stycket hindrar inte att folkbiblioteken tar ut

1. ersättning för kostnader för porto, fotokopiering och andra liknande tjänster, och

2. avgift för de fall låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat.

Skolbibliotek

10 § Enligt 2 kap. 36 § skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Regional biblioteksverksamhet

11 § Varje landsting och de kommuner som inte ingår i ett landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet./.../

Biblioteksplaner

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Uppföljning

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.